

**საქართველოს საჯაროო კაღებისა და ბუნებრივი რესურსების
შემსწავლელი ცენტრი**

**2014 წლის
სამეცნიერო ანგარიში**

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი – ცენტრის დირექტორი, ტექნიკის
მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ზურაბ ლომსაძე

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

1.	ზურაბ	ლომსაძე	ცენტრის დირექტორი	ტექნ.მეც.დოქტ., პროფესორი
2.	ირაკლი	ჟორდანიას	მთავარი მეც.თანამშრომელი	აკადემიკოსი
3.	ლევ	ჩიქავა	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკად.წევრ-კორესპონდენტი.
4.	თენგიზ	ურუშაძე	უფროსი მეც.თანამშრო- მელი, განყ. გამგე	აკადემიკოსი,
5.	გიორგი	მალალაშვილი	უფროსი მეც.თანამშრო- მელი, განყ. გამგე	ტექნ.მეც.დოქტ., პროფესორი,
6.	ოთარი	ფარესიშვილი	უფროსი მეც.თანამშრო- მელი, განყ. გამგე	აკადემიური დოქტორი
7.	ნოდარ	ჭითანავა	უფროსი მეც.თანამშრო- მელი	ეკონ.მეცნ.დოქტ.პროფესორი, საქართველოს სოფ. მეურნ. მეცნ. აკად.-ის აკადემიკოსი
8.	მარინა	მეტრეველი	მოწვეული მეცნ.თან.-ლი	ეკონ.მეცნ.დოქტ.პროფესორი
9.	ქეთევან	ვეზირიშვილი- ნოზაძე	უფროსი მეც.თანამშრომელი	ტექნ.მეცნ.დოქტორი, პროფესორი
10.	ნოდარ	მირიანაშვილი	უფროსი მეც.თანამშრომელი	ტექნ.მეცნ.დოქტორი
11.	ჯემალი	მაჭავარიანი	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკადემიური დოქტორი
12.	ქეთევან	მახარაძე	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკადემიური დოქტორი
13.	ჯემალი	კაკულია	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკადემიური დოქტორი
14.	ლაურა	კვარაცხელია	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკადემიური დოქტორი
15.	თამაზ	პატარქალაშვილი	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკადემიური დოქტორი

16.	ასლანი	სულაძე	უფროსი მეც.თანამშრომელი	აკადემიური დოქტორი
17.	რუსუდან	ფირცხალავა	მეცნიერი თანამშრომელი	სრული უმაღლესი
18.	ვალენტინა	მირზაევი	მეცნიერი თანამშრომელი	სრული უმაღლესი
19.	ეკატერინე	ტეფნაძე	წამყვანი სპეციალისტი	სრული უმაღლესი
20.	ვახტანგ	გელაძე	მთავარი სპეციალისტი	აკადემიური დოქტორი
21.	ანტონ	დვალაძე	წამყვანი ინჟინერი	სრული უმაღლესი
22.	ლალი	ჩაგელიშვილი	მთავარი სპეციალისტი	სრული უმაღლესი
23.	არჩილი	ჯიქია	მთავარი სპეციალისტი	ტექნიკური განათლება

* საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2014 წლისათვის დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოები

№	გეგმით გათვალისწინებული და შესრულებული სამუშაოს დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	სამუშაოს ხელმძღვანელი	სამუშაოს შემსრულებლები
1.	<p>შესრულებული ეტაპი</p> <p>საქართველოს ბუნებრივი და ადამიანური რესურსების გამოყენების არსებული მდგომარეობისა და ეკოლოგიური ასპექტების კვლევა</p> <p>მეცნიერების დარგი:</p> <p>ნიადაგმცოდნეობა, ჰიდროლოგია, გეოგრაფია, გეოლოგია, სამთო, ენერგეტიკა, ეკოლოგია,</p>	აკადემიკოსი ირ.ჟორდანიას	<p>თ.ურუშაძე ლ.ჩიქავა გ.მაღალაშვილი ნ.ჭითანავა ზ.ლომსაძე ქ.ვეზირიშვილი-ნოზაძე მ.მეტრეველი ნ.მირიანაშვილი ო.ფარესიშვილი ჯ.მაჭავარიანი ქ.მახარაძე თ.პატარქალაშვილი გ.გელაძე ჯ.კაკულია ლ.კვარაცხელია ა.სულაძე</p>

<p>დემოგრაფია</p> <p>სამეცნიერო მიმართულება:</p> <p>საბუნებისმეტყველო, დედამიწის შემსწავლელი და გარემო, აგრარული მეცნიერებები, ეკონომიკური მეცნიერებები</p>		<p>რ.ფირცხალავა ვ.მირზაევა ა.დვალაძე</p>
<p>დასრულებული კვლევითი სამუშაოს (ეტაპის) შედეგები (ანოტაცია)</p> <p>თანამედროვე მეცნიერული მეთოდოლოგიის გამოყენებით ჩატარებულია საქართველოს ბუნებრივი რესურსების: მიწა, წყალი, ტყე, სასარგებლო წიაღისეული, ენერგეტიკული, მათ შორის არატრადიციული, ბუნებრივ-რეკრეაციული, ტურისტული და ადამიანური რესურსების და მათი გამოყენების არსებული მდგომარეობის მეცნიერული კვლევა. კვლევის შედეგად შეფასებულია მათი პოტენციალი და გამოყენების შესაძლებლობები; მოცემულია საქართველოს ბუნებრივი რესურსების გამოყენების სფეროთა კლასიფიკაცია და არსებული მდგომარეობის დახასიათება ცალკეულ სახეობათა მიხედვით დროსა და სივრცეში მათი დინამიკური ცვლილებების გათვალისწინებით.</p> <p>მოცემულია ქვეყანაში უაღრესად მწვავე დემოგრაფიული ვითარების წარმომქმნელი ენდოგენური და ეგზოგენური ფაქტორების განსაზღვრა და მათი მოქმედების ნეგატიური შედეგების თავიდან აცილების გზები.</p> <p>შესრულებულია ბუნებათსარგებლობის ანალიზი.</p> <p>შემოთავაზებულია პრევენციული ღონისძიებები ბუნებათსარგებლობის პროცესში ეკოლოგიური მდგომარეობის შენარჩუნება-გაუმჯობესების მიზნით.</p>		

* სახელმწიფო გრანტით დაფინანსებული
სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მიითითებით	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1.	სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების ეკონომიკური ეფექტიანობის ამაღლებისა და ადგილობრივი წარმოების სურსათით მოსახლეობის	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი	აკად. წევრ-კორ.-ი ჩიქავა ლეო	ნ.ჭითანავა ჯ.მაჭავარიანი რ.ფირცხალავა

დაკმაყოფილების აქტუალური პრობლემები			ა.ჯიქია
<p style="text-align: center;">დასრულებული პროექტის შედეგები (ანოტაცია)</p> <p>ფაქტობრივი მონაცემების გაანალიზების საფუძველზე, დადგენილია საქართველოში სასურსათო პროდუქტების (ხორცი და ხორცპროდუქტები, რძე და რძის ნაწარმი, კვერცხი, კარტოფილი, ბოსტნეული, ხილი, მცენარეული ზეთი, შაქარი, თევზი და თევზპროდუქტები და სხვ.) წარმოების გადიდების გამოუყენებელი რეზერვები და მათი პრაქტიკული რეალიზაციის გზები, რომელიც შესაძლებელს გახდის ამ პროდუქტებზე მოთხოვნილების ადგილობრივი ნაწარმით დაკმაყოფილების ხვედრითი წონის ამაღლებისა და, შესაბამისად, იმპორტული ნაწარმით დაკმაყოფილების ხვედრითი წონის შემცირებას. ეს იქნება ქვეყნის მასშტაბით საზოგადოებრივი წარმოების ეკონომიკური ეფექტიანობის ამაღლებისკენ გადადგმული დიდმნიშვნელოვანი ნაბიჯი.</p>			

* პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1.	ქორდანიანი ირ., ურუშაძე თ., ჩიქავა ლ., მაღალაშვილი გ., ფარესი-შვილი ო., მაჭავარიანი ჯ., მახარაძე ქ., ლომსაძე ზ., ფირცხალავა რ., სულაძე ა., კაკულია ჯ., ვეზირიშვილი-ნოზაძე ქ., მირიანაშვილი ნ., მეტრეველი მ., კვარაცხელია ლ., გელაძე ვ., დვალაძე ა., მირზაევა ვ.	საქართველოს ბუნებრივი რესურსები (ორტომეული)	თბილისი, საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“ (გადაცემულია რედაქტირებისათვის)	1100 გვ.
2.	ურუშაძე თ., ქვრივიშვილი თ.	საქართველოს ნიადაგების სარკვევი	თბილისი, გამომცემლობა “მწიგნობარი”, 2014 წელი	135 გვ.
3.	ურუშაძე თ., ბლუმი ვ.	Почвы Грузии (საქართველოს ნიადაგები)	თბილისი, გამომცემლობა “მწიგნობარი”, 2014 წელი	135 გვ.

ანოტაციები

1. მონოგრაფია არის კაპიტალური ნაშრომი, რომელიც პირველად გამოდის ქართულ ენაზე და მოიცავს საქართველოს ბუნებრივი რესურსების (მიწა, წყალი, ტყე, სასარგებლო წიაღისეული, ენერგეტიკული, ტურისტული და კურორტული) და ადამიანური რესურსების არსებული მდგომარეობის ანალიზს, მათი რაციონალური და კომპლექსური გამოყენების პერსპექტივებს ეკოლოგიურ პრობლემებთან ერთად. ნაშრომში მოცემულია კვლევის შედეგად შემუშავებული წინადადებები და რეკომენდაციები აღნიშნული რესურსების მაღალეფექტიანი გამოყენებისათვის. მონოგრაფია გათვალისწინებულია მკითხველთა ფართო წრისათვის: მეცნიერების, სახელმწიფო მუშაკების, ბიზნესმენების, უმაღლესი სასწავლებლების, პროფესორ-მასწავლებლების, სტუდენტების, მაგისტრანტებისა და დოქტორანტებისათვის.
2. ნაშრომში მოცემულია საქართველოს ძირითადი ნიადაგების დიაგნოსტიკური მაჩვენებლები, რითაც შეიძლება მათი იდენტიფიცირება საველე პირობებში.
3. ნაშრომში განხილულია საქართველოს ძირითადი ნიადაგები, მათი გავრცელება, თვისებები, გამოყენებისა და დაცვის საკითხები.

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1.	ლომსაძე ზ., მებონია ს., ლომსაძე ჯ., ოთარაშვილი გ.	ლაბორატორიული სამუშაოები ლითონის წნევით დამუშავებაში	თბილისი, ტექნიკური უნივერსიტეტი, 2014 წ.	236 გვ.
2.	მეტრეველი მ., ბირჟაკოვი მ.	„ტურიზმის ინდუსტრია: გადახიდვები“, ბირჟაკოვი მ., თარგმანი და ადაპტირება ქართულ ენაზე მ. მეტრეველი	თბილისი, ფავორიტი პრინტი, 2014 წ.	524 გვ.
3.	მეტრეველი მ., ბირჟაკოვი მ.	ტურიზმის ეკონომიკური უსაფრთხოება“, ბირჟაკოვი მ., თარგმანი და ადაპტირება ქართულ ენაზე მ. მეტრეველი	თბილისი, ფავორიტი პრინტი, 2014 წ.	360 გვ.

ანოტაციები

1. სახელმძღვანელოში მოცემულია ინსტრუქციები ლითონების წნევით დამუშავების ლაბორატორიული სამუშაოების შესასრულებლად. განკუთვნილია უმაღლესი

სასწავლებლების მასალათმცოდნეობისა და ლიტონების დამუშავების სპეციალობის სტუდენტებისათვის.

2. წიგნში წარმოდგენილია ტურისტული პროდუქტის ძირითადი თეორიები, განსაზღვრულია გადაზიდვების ადგილი ტურისტული პროდუქტის დონის შემადგენლობაში, აღწერილია ტურისტების გადაყვანის ყველა სახეობა, სატრანსპორტო საშუალებების გამოყენება ტურიზმში, მათ შორის როგორც ტურისტების განთავსების საშუალებები, ატრაქციები, გამოყენებულია სათანადო ტერმინოლოგია და ძირითადი ნორმატიული დოკუმენტები, რომლებიც უკავშირდება ტრანსპორტით გადაყვანის დროს ტურისტების რისკებისაგან დაზღვევას. წიგნი მომზადებულია მ.ბ. ბირჟაკოვის მიერ 1993-2000 წლებში, სანქტ-პეტერბურგის ტურიზმის წამყვან უნივერსიტეტში, წაკითხული საავტორო ლექციების მასალებზე. წიგნი რეკომენდირებულია ტურიზმის საშუალო და უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტებისთვის. გამოცემა მომზადებულია საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ხელშეწყობით.
3. წიგნში მოცემულია „ეკონომიკური უსაფრთხოების“ ცნების თეორიული დასაბუთება ტურისტული დარგის პრობლემებთან მიმართებაში, განხილულია უსაფრთხოების სახეები და შემადგენლები, მათ შორის ფინანსური, ეკოლოგიური, ინფორმაციული და სხვა. შესწავლილია რისკის ფაქტორების გამოვლინებების ვარიანტები მათ ზღვრულ მნიშვნელობებში სახელმწიფოს, ტურისტული ბიზნესის წარმომადგენლების, საზოგადოებისა და პიროვნების ურთიერთობების სხვადასხვა ასპექტში. სოციალურ-ეკონომიკური, პოლიტიკური, იდეოლოგიური, დემოგრაფიული და სხვა ფაქტორების ასპექტში, რომლებიც გავლენას ახდენენ ტურისტული პროდუქტის, ტურისტული ნაკადების ფორმირებაზე, ნახვენებია ტურიზმის სახეობების მდგრადი განვითარების პროცესი და მათი გავლენა დესტინაციის ეკონომიკასა და უსაფრთხოებაზე. განხილულია ტურიზმის მდგრად განვითარებაზე მულტიკულტურულ საზოგადოებაში სამოქალაქო მღელვარებების, სამხედრო კონფლიქტების, სტიქიური უბედურებების, ტერორიზმის სახეობების, ტექნოგენური კატასტროფებისა და ავარიების გავლენა. შესწავლილია ტურისტული პროცესის მონაწილეთა სამოქალაქო პასუხისმგებლობა, მათ შორის ფორს-მაჟორული გარემოებების დროს. განხილულია ტუროპერატორებისა და ტურაგენტების სამოქალაქო პასუხისმგებლობის საკითხები, ატრაქციული ობიექტების ექსპლუატაციის სამართლებრივი რეჟიმი და უსაფრთხოების უზრუნველყოფის საკითხები. მონოგრაფია რეკომენდირებულია ტურისტული დარგის პრაქტიკოსებისთვის, ტურიზმის სახელმწიფო რეგულირების სფეროს სპეციალისტებისთვის, ტურიზმის სპეციალობის სტუდენტებისა და პედაგოგებისათვის.

გამოცემა მომზადებულია საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ხელშეწყობით.

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1.	ჟორდანიას ირ., ქვეციშვილი გ. და სხვ.	უსხმულო გლინვის მეთოდით თხელი ლითონური ფურცლების წარმოების ტექნოლოგიური პარამეტრების განსაზღვრა. გადაც. გამოსაქვეყნებლად, ჟურნ. "საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის მოამბე"	ტ.8 №3 2014 წელი	თბილისი	7 გვ.
2.	ჟორდანიას ირ., ლომსაძე ზ.	სსიპ საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის საქართველოს საწარმოო ძალებისა და ბუნებრივი რესურსების შემსწავლელი ცენტრი, ჟურნ., "მეცნიერება და ტექნოლოგიები"	№3, 2014 წელი	თბილისი	6 გვ.
3.	ჭითანავა ნ.	აგრარული სექტორის ახალი გამოწვევების წინაშე, ჟურნალი "ბიზნესი და კანონმდებლობა"	№2, მარტი, 2014 წელი	თბილისი	17 გვ.
4.	ურუშაძე თ., მაჭავარიანი ჯ., ურუშაძე თ.	საქართველოს შავი ნიადაგების გენეტიკური თავისებურებანი, Annals of Agrarian Science. აგრარული მეცნიერების მაცნე.	ტომი 12, №2, 2014 წელი	თბილისი	6 გვ.
5.	მაჭავარიანი ჯ., ურუშაძე თ., ჭითანავა ნ., ფირცხალავა რ.	საქართველოს ნიადაგების რესურსული პოტენციალი – მათი გამოყენების და დაცვის პრობლემები, ჟურნალი "ბიზნეს-ინჟინერინგი"	№2, 2014 წელი	თბილისი	3 გვ.
6.	ურუშაძე თ., ქვრივიშვილი თ.	აღმოსავლეთ საქართველოს ნიადაგები და მათი გეოეკოლოგიური თავისებურებანი, ივ. ჟავახიშვილის თსუ მ. ნოდუას გეოფიზიკის ინსტიტუტის 80 წლისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო-კონფერენციის შრომები	2014 წელი	თბილისი	6 გვ.
7.	პატარქალა-შვილი თ.	Urban and Peri-urban Forests of Tbilisi. Annals of Agrarian Science. აგრარული მეცნიერების მაცნე.	Vol.12. №4, 2014.	თბილისი	7 გვ.

8.	პატარქალა- შვილი თ.	ტყეების შენარჩუნებისა და განვითარების ზოგიერთი ეკოლოგიური ასპექტები, ჟურნალი "ბიზნეს-ინჟინერინგი"	№4, 2014 წელი	თბილისი	6 გვ.
9.	ჩიქავა ლ.	საქართველოს მოსახლეობის აღწარმოების საერთო ტენდენციები და რეგიონული თავისებურებანი. დემოლოგიისა და სოციოლოგიის პრობლემები. ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის დემოლოგიისა და სოციოლოგიის ინსტიტუტის შრომების კრებული	2014 წელი	თბილისი	17 გვ.
10.	ჩიქავა ლ.	საქართველოს მოსახლეობის კვების რაციონი და მოკვდაობა. თსუ-ს პ. გუგუშვილის ინსტიტუტის 70 წლისთავისადმი მიძღვნილი შრომების კრებული „ეკონომიკისა და ეკონომიკური მეცნიერების აქტუალური პრობლემები“	2014 წელი	თბილისი	5 გვ.
11.	ჩიქავა ლ.	საქართველოს მოსახლეობის არარაციონალური კვების კორექციური კავშირი მოკვდაობასთან, საქართველოს მოსახლეობის კვების პროდუქტებით უზრუნველყოფა და სასურსათო უზრუნველყოფის პრობლემები. საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის მიერ ჩატარებული სამეცნიერო კონფერენციის შრომების კრებული	საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია, 2014	თბილისი	10 გვ.
12.	მირზაევა ვ.	ქართული საინჟინრო ტრადიცია და თანამედროვეობა, ჟურნ. "Business and Engineering"	სტუ, "Business and Engineering" №4, 2014	თბილისი გადაცემულია გამოსაცემად	5 გვ.

13.	ვეზირიშვილი ქ., ვეზირიშვილი ო. არაბიძე გ.	„სითბო-სიცივით მომარაგების ენერგოდამზოვი კომპლექსური სისტემების გამოყენების თანამედროვე მდგომარეობა და პერსპექტივები საქართველოში“.	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის შრომები №1(491), 2014	თბილისი	5 გვ.
14.	ვეზირიშვილი ქ., მირიანაშვილი ნ. ვეზირიშვილი ო.	„თბური ტუმბოების დანადგარების პროექტირების და პრაქტიკული გამოყენების 60- წლიანი გამოცდილება საქართველოში“.	საიუბილეო სესიის “ენერ- გეტიკა და მართვის პრო- ცესები”-ს მოხ- სენებათა კრებ- ული მიძღვნი- ლი აკადემიკო- სებს ვ.გომელა- ურისა და არჩილ ელიაშ- ვილის დაბადე- ბის 100 და 110 წლისათვის.	თბილისი	3 გვ.
15.	ვეზირიშვილი ქ., მორჩილაძე ა., ნოზაძე თ.	„თბოენერგეტიკული დანადგარების ეკოლოგიური ზეგავლენის ეკონომიკური შეფასების მეთოდიკა“.	ქ. ”ენერჯია” №1, 2014წ.	თბილისი	6 გვ.
16.	მეტრეველი მ.	„საკრუიზო და საზღვაო გადაყვანების საკანონმდებლო ბაზა“, ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემიის I რეგიონალური სიმპოზიუმი „საკრუიზო ჰტურიზმი – მსოფლიო გამოცდილება და მისი განვითარების პერსპექტივები შავი ზღვის რეგიონში“, - სამეცნიერო შრომების კრებული		ბათუმი	5 გვ.

17.	მეტრეველი მ.	<p>„ტურიზმის განვითარების სტრატეგიული მიმართულებები (ტურიზმის შესახებ ჰააგის დეკლარაციის დასკვნებსა და რეკომენდაციებზე დაყრდნობით)“,</p> <p>The 9th Silk Road International Conference on Business, Economics, International Relations and Education, სამეცნიერო შრომების კრებული</p>		თბილისი	ჩაშვებუ- ლია დასაბე- ჭლად
18.	მეტრეველი მ., გოგორივილი ი.	<p>„Prospects to improve the tourist market operation in Georgia“, amsterdams gamoyenebiT mecnierebaTa universitetis, Savi zRvis saerTaSoriso universitetisa da kavkasiis universitetis erToblivi saerTaSoriso konferenciis – Georgian Tourism Summit, სამეცნიერო შრ.-ს კრებული</p>		თბილისი	ჩაშვებუ- ლია დასაბე- ჭლად
19.	მეტრეველი მ., გოგორივილი ი.	<p>საქართველოს ტურისტული ბაზრის განვითარების დონე და მდგრადი ზრდის მიმართულებები, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტის საინჟინრო-ეკონომიკის დეპარტამენტის ეკონომიკური განვითარების და მისი სამართლებრივი უზრუნველყოფის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, მეორე საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენციის – IEC 2014, „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს და ხვალ“ სამეცნიერო შრ.-ის კრებული</p>		თბილისი	6 გვ.
20	მეტრეველი მ., ახვლედიანი ნ.	<p>საქართველოს ეკონომიკურ სტატისტიკური ანალიზი და პრიორიტეტები თანამედროვე ეტაპზე, ივ. ჯავახიშვილის სახ.</p>		თბილისი	10 გვ.

		თბილისის სახ. უნივერსიტეტის საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის „გლობალიზაცია და სტატისტიკა“ სამეცნიერო შრომების კრებული			
21.	მეტრეველი მ., ხასია ი.	მსოფლიო ტურისტული მეცნიერების გენეზისი, ქუთაისი უნივერსიტეტის საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია: “ეკონომიკა, ტურიზმი და საინფორმაციო ტექნოლოგიები ქვეყნების განვითარებაში: გამოწვევები და პერსპექტივები“, სამეცნიერო შრომების კრებული		ქუთაისი	5 გვ.

ანოტაციები

1. სტატიაში განხილულია თხელი ლითონური ფურცლების წარმოების ტექნოლოგია, რისთვისაც გამოყენებულია უსმულო გლინვის მეთოდი; განსაზღვრულია აღნიშნული წარმოების ტექნოლოგიური პარამეტრები.
2. სტატიაში მოცემულია საქართველოს საწარმოო ძალებისა და ბუნებრივი რესურსების შემსწავლელი ცენტრის მოკლე ისტორიული მიმოხილვა, ინფორმაცია მისი სამეცნიერო პერსონალისა და საქმიანობის ძირითადი მიმართულებების შესახებ. ასევე ცენტრის ძირითადი პუბლიკაციების ჩამონათვალი. წარმოდგენილია მიმდინარე სამეცნიერო კვლევების თემატიკა და ცენტრის სამომავლო გეგმები.
3. სტატიაში განხილულია თანამედროვე პირობებში საქართველოს სოფლის მეურნეობის განვითარებაში შექმნილი პრობლემები. შემოთავაზებულია რეკომენდაციები სოფლის მეურნეობის კომპლექსური განვითარების დაჩქარების ღონისძიებათა შესახებ.
4. შავი ნიადაგები (ე.წ. ბარის შავმოწები) გავრცელებულია მთათა შორის ბარის ზონაში – გარე და შიგა კახეთის, ქვემო და ნაწილობრივ შიდა ქართლის რაიონებში. მათი საერთო ფართობი შეადგენს 3,9%-ს (266800 ჰა). ისინი ხასიათდებიან ნათლად გამოსახული დიფერენციაციით, მძლავრი ჰუმუსოვანი ჰორიზონტით, გადიდებული სიმკვრივით, თიხა მექანიკური შედგენილობით. ნიადაგის პროფილი შემდეგი აგებულებისაა: -B (ცა) – BC (ცა) – C (ცა). მათი ძირითადი დიაგნოსტიკური მაჩვენებელია პროფილის ზედა ნაწილის ფორიან-შავი შეფერილობა (ჩვეულებრივი ბზინვარე წახნაგოვანი), შუა ნაწილის გათიხება, გაკარბონატება, სილიტიზაცია და სლიტიზაცია.
5. საქართველოში არასასოფლო-სამეურნეო მიზნით მიწის გამოყენებამ სახიფათო ხასიათი მიიღო. ამასთან დაკავშირებით, დღეისათვის მნიშვნელოვან პრობლემას წარმოადგენს სოფლის მეურნეობაში დაკავებული მიწის ფართობების შენარჩუნება, ტერიტორიების გაფართოება და ნაყოფიერების ამაღლება.
6. სტატიაში განხილულია აღმოსავლეთ საქართველოს ნიადაგები და მათი გეოეკოლოგიური თავისებურებანი – მათი გათვალისწინება აუცილებელია ნიადაგების სასოფლო-სამეურნეო ათვისების შემთხვევაში.
7. სტატიაში გაანალიზებულია თბილისის ურბანული და პერი-ურბანული ტყეების თანამედროვე

მდგომარეობა და განვითარების პერსპექტივები. აღნიშნულია, რომ წარსულში მწვანე ობიექტების დაგეგმარებაში დაშვებული შეცდომების გამო ქალაქის თანამედროვე ეკოლოგიური მდგომარეობა მეტად მიიჩნევა და ქალაქის ხელმძღვანელობისაგან მოითხოვს რადიკალური ღონისძიებების გატარებას.

8. სტატიაში განხილულია ტყეების შენაჩუნებისა და შემდგომი განვითარებისათვის ხელისშემშლელი პრობლემები როგორც ჩვენს ქვეყანაში, ისე მსოფლიოში. კერძოდ, გადაჭარბებული რაოდენობის ჭრები, გაუტყევება, ინვაზიური სახეობები და სხვა. მოცემულია რეკომენდაციები თუ როგორ შეიძლება თავიდან ავიცილოთ ეს უარყოფითი მოვლენები.
9. ნაშრომში, ფაქტობრივი მონაცემების მეცნიერული გაანალიზების საფუძველზე, დახასიათებულია საქართველოს მოსახლეობის აღწარმოების საერთო ტენდენციები და რეგიონული თავისებურებანი.
10. ნაშრომში ახსნილია მოკვდაობაზე გავლენა ისეთი ფაქტორებისა, როგორცაა მოსახლეობის მოთხოვნილების დაკმაყოფილება მეცნიერულად დასაბუთებული ფიზიოლოგიური ნორმების შესაბამისად და სასურსათო პროდუქტების ხარისხი.
11. ნაშრომში, საქართველოს ფაქტობრივი მონაცემების მეცნიერული გაანალიზების კვალობაზე, ახსნილია ის, თუ რა გავლენას ახდენს არარაციონალური კვება მოკვდაობაზე, განსაკუთრებით ჩვილ ბავშვთა მოკვდაობაზე და, საბოლოო ჯამში, მოსახლეობის აღწარმოებაზე.
12. სტატიაში გაანალიზებულია ქართული საინჟინრო ტრადიციის მნიშვნელოვანი ელემენტები და მათი შენარჩუნების პერსპექტივა თანამედროვე პირობებში. შემაშფოთებელია დღეისათვის უფროსი თაობის საინჟინრო კადრების გამოუყენებლობა საზოგადოების მიერ – როგორც მათი პოტენციალის გამოუყენებლობა კონკრეტულ სფეროებში, ასევე დროით გამოცდილი მიდგომა საინჟინრო მოღვაწეობისადმი, აგრეთვე სამოქალაქო პოზიცია და ეთიკური სტანდარტები. ხაზგასმულია საქართველოს საინჟინრო ტრადიციის უწყვეტობისათვის პირობების შექმნა. განხილულია საინჟინრო ცოდნის გადაცემის სხვადასხვა ასპექტები ახალგაზრდა სპეციალისტებისათვის.
13. ნაშრომში მოცემულია საქართველოს ეროვნული მეურნეობის სხვადასხვა დარგში სითბოს-სიცივით მომარაგების ენერგოდამზოგი სისტემების გამოყენების პერსპექტივების მეცნიერული დასაბუთება, მათი პრინციპული და ტექნოლოგიური გადაწყვეტის დამუშავების სქემები.
14. სტატიაში განხილულია 60 წლის განმავლობაში საქართველოში ჩატარებული სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოების შედეგები და წარმოდგენილია სქემები თბური ტუმბოების გამოყენებით, რომელიც უზრუნველყოფს ენერგიუსაფრთხოების განმტკიცებას, გარემოს ეკოლოგიური მდგომარეობის გაუმჯობესებასა და ენერგორესურსების დაზოგვას.
15. სტატიაში შემოთავაზებულია ახალი მეთოდიკა თბოენერგეტიკული დანადგარების გარემოზე ეკოლოგიური ზარალის შესაფასებლად. შედგენილია ამ მეთოდიკის ალგორითმი და ბლოკ-სქემა. წარმოდგენილია ნომოგრამა, რომელიც საშუალებას გვაძლევს განვსაზღვროთ კუთრი ეკოლოგიური ზარალი კონკრეტული ობიექტისთვის.
16. ნაშრომში ეხება საკრუიზო საქმის სამართლებრივი რეგულირების საკითხებს. მასში განხილულია სპეციალური რეგიონული და საერთაშორისო შეთანხმებები და კონვენციები. ასევე საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი საზღვაო დარგის ტექნიკურ რეგულირების

ინსტიტუციონალური საკითხები.

17. ნაშრომში განხილულია ტურიზმის ეკონომიკური ასპექტები. დარგის განვითარების ზეგავლენა როგორც ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორებზე, ისე მთლიანად ქვეყნის ეკონომიკურ განვითარებაზე. ჩამოყალიბებულია საქართველოს ტურიზმის განვითარების სტრატეგიული მიზნები და გრძელვადიანი პერსპექტივები, ასევე დარგის განვითარების პრიორიტეტული მიმართულებები.
18. ნაშრომი ეხება ტურიზმის ეკონომიკურ პოლიტიკას. მასში განხილულია არსებული პოტენციალის გამოყენების ეფექტიანობის ზრდისა და დარგის ინტენსიური განვითარების საკითხები ბუნების დაცვის პოლიტიკის მიზნების გათვალისწინებით. აღნიშნულია ტურიზმის, როგორც ეკონომიკის მნიშვნელოვანი დარგის, სტატისტიკის არსებული პრობლემები, რაც ხელს უშლის დარგის მიკროეკონომიკური და მაკროეკონომიკური პოლიტიკის შემუშავებას. ნაშრომში დახასიათებულია საქართველოს ტურისტული ბაზარი, მისი განვითარების დონე და მდგრადი ზრდის მიმართულებები. რისთვისაც გამოყენებულია კვლევის თანამედროვე მეთოდები: სისტემური მიდგომა დარგის გაფართოების შედეგების შეფასებისადმი, იდუქციისა, დედუქციისა და სტატისტიკის მეთოდები. კვლევის პროცესში გამოყენებულია საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტისა და ცალკეული ტურ.კომპანიების მიერ მიწოდებული მასალები.
19. ნაშრომში არსებული შესაძლებლობების გამოყენების საფუძველზე დახასიათებულია საქართველოს ტურისტული ბაზარი, მისი განვითარების დონე და მდგრადი ზრდის მიმართულებები. კვლევის მეთოდებად გამოყენებულია: სისტემური მიდგომა დარგის გაფართოების შედეგების შეფასებისადმი, იდუქციისა, დედუქციისა და სტატისტიკის მეთოდები. სტატისტიკური მონაცემების გაანალიზების საფუძველზე დადგენილია საქართველოს ტურისტული ბაზრის განვითარების ტენდენციები.
20. ნაშრომში მოცემულია საქართველოს ეკონომიკურ სტატისტიკური ანალიზი, რის საფუძველზეც ჩამოყალიბებულია დარგის განვითარების პრიორიტეტები თანამედროვე ეტაპზე.
21. ნაშრომი ეძღვნება მსოფლიო ტურისტული მეცნიერების ჩამოყალიბებისა და განვითარების ისტორიულ მიმოხილვას.

ბ) უცხოეთში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1.	ურუშაძე თ., ბლუმი ვ.	Soils of Georgia	აშშ, ნიუ-იორკი, "Nova Publishers", 2014 წელი	242 გვ.
2.	ურუშაძე თ.,	Волновое движение	მოსკოვი,	168 გვ.

ნათიშვილი ო.	склонового стока и интенсивность эрозии почвогрунтов (ფერდობის ჩამონადენის ტალღური მოძრაობა და ნიადაგ გრუნტების ეროზიის ინტენსიობა)	გამომცემლობა „Научтехиздат“, 2014 წელი	
ანოტაციები			
<p>1. ნაშრომში განხილულია საქართველოს ძირითადი ნიადაგები, მათი გავრცელება, თვისებები, გამოყენებისა და დაცვის საკითხები.</p> <p>2. ნაშრომში იხილება ფერდობებზე განვითარებული ეროზიის თავისებურებანი და მათი თავიდან აცილების გზები.</p>			

სტატიები

№	ავტორი/ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/კრებულის ნომერი	გამომცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1.	ურუშაძე თ., ქვრივიშვილი თ., ბლუბი ვ., სანაძე ვ.	An Experience in Using the World Reference Base for Soil Resources for the Soils of Western Georgia (ნიადაგური რესურსების მსოფლიო რეფერატული ბაზის გამოყენების გამოცდილება დასავლეთ საქართველოს ნიადაგების მიმართ), Eurasian Soil Science	vol. 47, N 8	ევროპა	9 გვ.
2.	ურუშაძე თ., ქვრივიშვილი თ. და სხვა	Опыт использования мировой корреляционной базы почвенных ресурсов применительно к почвам Западной Грузии (ნიადაგური რესურსების მსოფლიო რეფერატული ბაზის გამოყენების გამოცდილება დასავლეთ საქართველოს ნიადაგების მიმართ), – Почвоведение	№ 8	ქ. მოსკოვი	10 გვ.

3.	ურუშაძე თ., ღამბაშიძე გ. და სხვ.	Загрязнение некоторых почв Западной Грузии тяжелыми металлами (დასავლეთ საქართველოს ზოგიერთი ნიადაგის დაბინძურება მძიმე ლითონებით), Почвоведение	№ 8	ქ. მოსკოვი	8 გვ.
4.	ჩიქავა ლ.	დემოლოგიური კანონები: არსი, თავისებურებანი, კლასიფიკაცია (რუს. ენაზე), ჟურნ.“Общество и экономика”	“Общество и экономика”, №2-3	ქ. მოსკოვი	9 გვ.
5.	მირზაევა ვ., აბასოვი ა. (ბაქო)	კავკასია – დასავლური და აღმოსავლური კულტურული ტრადიციის გადაკვეთის რეგიონი (რუს. ენაზე), კრებულში “Культура: эпоха постнеклассики и постмодернизма” (აზერბაიჯანის მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია)		ქ. ბაქო გადაცემულია გამოსაცემად	10 გვ.
6.	მადალაშვილი გ.	ფილების ტექტონიკის როლი ნახშირწყალბადების უნიკალური და მსხვილი საბადოების ფორმირებაში. რუსეთის საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა აკადემიის “მოამბე” (რუსულ ენაზე).	2014 წ. №1, ტ.XIV	ქ. მოსკოვი	5 გვ.
	მეტრეველი მ., ფაილოძე ნ.	"ФУНДАМЕНТАЛЬНЫЕ И ПРИКЛАДНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ, РАЗРАБОТКА И ПРИМЕНЕНИЕ ВЫСОКИХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ И ЭКОНОМИКЕ", Институт оптики атмосферы сибирского отделения Российской академии наук, Российского государственного гидрометеорологического университета, института прикладных исследований,		სანკტ- პეტერბურგი	

7.		технологий и экономики, Материалы, XVI международной научно-практической конференции			
----	--	--	--	--	--

ანოტაციები

1. სტატიაში განხილულია ნიადაგების საერთაშორისო კლასიფიკაციის გამოყენების შესაძლებლობები დასავლეთ საქართველოს ძირითად ნიადაგებზე.
2. სტატიაში განხილულია (რუსულ ენაზე) ნიადაგების საერთაშორისო კლასიფიკაციის გამოყენების შესაძლებლობები დასავლეთ საქართველოს ძირითად ნიადაგებზე.
3. სტატიაში განხილულია ნიადაგების მძიმე ლითონებით დაბინძურების საკითხები დასავლეთ საქართველოს აღმოსავლეთ ნაწილში.
4. დასაბუთებულია მიზანშეწონილობა იმისა, რომ მოსახლეობის აღწარმოების შესახებ მეცნიერებას ეწოდოს დემოლოგია, ნაცვლად დემოგრაფიისა. ავტორი მკითხველს სთავაზობს დემოლოგიური კანონის ორიგინალურ განმარტებას და დემოლოგიური კანონების დაყოფას კერძო, სპეციფიკურ და ზოგად კანონებად, რომელთაგან ერთ-ერთია ძირითადი დემოლოგიური კანონი.
5. კავკასიის მცხოვრებთ, რომლებიც საუკუნეთა განმავლობაში ცხოვრობენ დასავლეთსა და აღმოსავლეთის ცივილიზაციების ძაღვანი ხაზების გადაკვეთაზე, სხვადასხვა ცივილიზაციების შეხების ნაირგვარი კულტურული ტრადიციების ურთიერთქმედების ზონაში, გამოარჩევს თავისებური მსოფლშეგრძნობა, რომელშიც ჰარმონიულად არის ჩაქსოვილი სხვადასხვა ღირებულებები და მიდგომები, როგორც დასავლური, ისე აღმოსავლური მენტალობის ელემენტები. საპირისპირო საწყისების ასეთი ორგანული ერთიანობა მეტად ფასეულია სასიცოცხლო საქმიანობის საფუძვლების შენარჩუნების მხრივ და ავტორების აზრით, შეედლო არსებითი სარგებლობა მოეტანა გლობალიზაციის ეპოქის საჭირობოტო პრობლემების გადაწყვეტისას.
6. გამოთქმულია მოსაზრება, რომ არაბეთის ფილაქნის გადაადგილებისას მისი ჩრდილო კონცხის ზეწოლა ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში იწვევდა “ქართული” ნავთობის გადადინებას. ერთის მხრივ აღმოსავლეთისაკენ, თანამედროვე აზერბაიჯანის მხარეს, ხოლო მეორეს მხრივ დასავლეთისკენ, შავი ზღვის აღმოსავლეთ ზღვისპირისკენ. ნავარაუდევია, რომ მსოფლიოს ნახშირწყალბადების ზოგიერთი უნიკალური და მსხვილი საბადოს ფორმირება შესაძლებელია განპირობებული იყოს მსგავსი გეოდინამიკური პროცესებით. ავტორის აზრით, მეტალოგენიაშიც, კერძოდ მადანგანაწილების პროცესების გაშიფვრისას ასევე, საჭიროა, გათვალისწინებული იყოს ღრმა და ზედღრმა ჰორიზონტების ბურღვა, რადგან, როგორც მსოფლიო მაგალითები გვიჩვენებს, ბოლო დროს სწორედ ღრმა ჰორიზონტების ნავთობდაგროვებები გახდა მსოფლიო ნავთობმოპოვების უმნიშვნელოვანესი რეზერვი.
7. ФУНДАМЕНТАЛЬНЫЕ И ПРИКЛАДНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ, РАЗРАБОТКА И ПРИМЕНЕНИЕ ВЫСОКИХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ И ЭКОНОМИКЕ.

* სამეცნიერო კონფერენციების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	კონფერენციის ჩატარების დრო და ადგილი
1.	ჭითანავა ნ.	საქართველოს მოსახლეობის კვების პროდუქტებით უზრუნველყოფა და სასურსათო უსაფრთხოების პრობლემები.	2014 წლის 16 ივლისი, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გაერთიანებული კრება.
2.	ჭითანავა ნ.	საქართველოს ეკონომიკა მსოფლიო ინტეგრაციულ პროცესებში	2014 წლის 17 ოქტომბერი, ბიზნესის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია.
3.	ურუშაძე თ.	ნიადაგების კლასიფიკაციის აქტუალური პრობლემები	2014 წელი 12-14 აპრილი, თბილისი – ქუთაისი, საერთაშორისო საველე სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია
4.	ურუშაძე თ.	ნიადაგების შესწავლის მიმოხილვა	2014 წლის 27 ივნისი, საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი; მის. საბაშვილის სახ. ნიადაგმცოდნეობის, აგროქიმიის და მედიორაციის ინსტიტუტი – II რესპუბლიკური კონფერენცია ნიადაგმცოდნეობაში – ორგანიზატორი.
5.	ურუშაძე თ.	გეოფიზიკის აქტუალური პრობლემები	2014 წლის 5-6 ივნისი, თსუ-ს გეოფიზიკის ინსტიტუტი, საერთაშორისო კონფერენცია
6.	მაჭავარიანი ჯ., ფირცხალავა რ.	საქართველოს მიწის რესურსები: მდგომარეობა და ტენდენციები	2014 წლის 27 ივნისი, საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი; მის. საბაშვილის სახ. ნიადაგმცოდნეობის, აგროქიმიის და მედიორაციის ინსტიტუტი
7.	მაღალაშვილი გ.	შემცველი ქანებით თბოუნარიანი ნივთიერების აღსორბციით სმექტიური ფორმაციის ნახშირების	XIII საერთაშორისო კონფერენცია, 2014წ., 15-21 სექტემბერი. თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

		“გაღარიბება” საქართველოს და ზოგი უცხო ქვეყნის საბაღოების მაგალითზე.	
8.	მაღალაშვილი გ, კელეფტრიშვილი შ.	ვულკანიზმის ინტენსივობასთან ქემოგენური კირქვების მსხვილი მასივების ფორმირების საკითხისადმი.	XIII საერთაშორისო კონფერენცია, 2014წ., 15-21 სექტემბერი. თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
9.	სულაძე ა.	ნ.ასლანიკაშვილის სამეცნიერო მოღვაწეობის შესახებ	სსიპ თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახ. სახელმწიფო უნ-ტის კავკასიის მინერალური ნედლეულის ა.ა.თვალჭრელიძის სახ. ინ-ტის გეოლ.-მინ. მეცნ. დოქტ. ნანი ასლანიკაშვილის ხსოვნისადმი მიძღვნილი კონფერენცია თემაზე ”აღმოსავლეთ საქართველოს ღრმად დაძირული მეზო-კაინოზოური ნალექების ნავთობგაზიანობის პერსპექტივების შეფასების საკითხები”. 2014წ., 17 ოქტომბერი. თბილისი. გვ.8.
10.	სულაძე ა.	ორგანული ნივთიერებებისა და ქანების კატაგენეზის შესახებ	სსიპ თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახ. სახელმწიფო უნ-ტის კავკასიის მინერალური ნედლეულის ა.ა.თვალჭრელიძის სახ. ინ-ტის გეოლ.-მინ. მეცნ. დოქტ. ნანი ასლანიკაშვილის ხსოვნისადმი მიძღვნილი კონფერენცია თემაზე ”აღმოსავლეთ საქართველოს ღრმად დაძირული მეზო-კაინოზოური ნალექების ნავთობგაზიანობის პერსპექტივების შეფასების საკითხები”. 2014წ., 17 ოქტომბერი. თბილისი. გვ.13.
11.	სულაძე ა., იორაშვილი ვ., კილასონია ზ.	დანალექი და ვულკანოგენურ-დანალექი ქანების გარდაქმნის ხარისხის შეფასება სტადიალური ანალიზის გამოყენებით.	სსიპ თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახ. სახელმწიფო უნ-ტის კავკასიის მინერალური ნედლეულის ა.ა.თვალჭრელიძის სახ. ინ-ტის გეოლ.-მინ. მეცნ. დოქტ. ნანი ასლანიკაშვილის ხსოვნისადმი მიძღვნილი კონფერენცია თემაზე

			”აღმოსავლეთ საქართველოს ღრმად დაძირული მეზო-კაინოზოური ნალექების ნავთობგაზიანობის პერსპექტივების შეფასების საკითხები”. 2014წ., 17 ოქტომბერი. თბილისი. გვ.14.
12.	ვეზირიშვილი ქ, გედევანიშვილი თ.	“საქართველოს გეოთერმული წყლების თანამედროვე მდგომარეობის ანალიზი და პერსპექტივები”.	XIII საერთაშორისო კონფერენცია “ენერგორესურსების გამოყენების პარადიგმები”, 2014წ., 15-21 სექტემბერი. თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
13.	ჩიქავა ლ.	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის მეორე საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია – “ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს, ხვალ”. მოხსენების თემა – “სადისკუსიო ქართული ეკონომიკური ტერმინების შესახებ”	2014 წ. 17 ოქტომბერი, თბილისი
14.	ჩიქავა ლ.	ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის 70-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია – “ეკონომიკისა და ეკონომიკური მეცნიერების განვითარების აქტუალური პრობლემები”. მოხსენების თემა – “საქართველოს მოსახლეობის კვების რაციონი და მოკვდაობა”	2014 წ. 22-28 ივნისი, თბილისი
15.	ჩიქავა ლ.	საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიისა და საქართველოს სოფლის	2014 წ. 16 ივლისი, თბილისი

		მეურნეობის სამინისტროს ერთობლივი სამეცნიერო კონფერენცია – “საქართველოს მოსახლეობის კვების პროდუქტებით უზრუნველყოფა და სასურსათო უსაფრთხოების პრობლემები”. მოხსენების თემა – “საქართველოს მოსახლეობის არარაციონალური კვების კორელაციური კავშირი მოკვდაობასთან”	
16.	მეტრეველი მ.	საკრუიზო და საზღვაო გადაყვანების საკანონმდებლო ბაზა	ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემიის I რეგიონალური სიმპოზიუმი „საკრუიზო ტურიზმი – მსოფლიოგამოცდილება და მისი განვითარების პერსპექტივები შავიზღვის რეგიონში“, ქ. ბათუმი
17.	მეტრეველი მ., დევიძე ე.	ტურიზმის განვითარების სტრატეგიული მიმართულებები (ტურიზმის შესახებ ჰააგის დეკლარაციის დასკვნებსა და რეკომენდაციებზე დაყრდნობით),	The 9th Silk Road International Conference on Business, Economics, International Relations and Education, ქ. თბილისი
18.	მეტრეველი მ., გოგორიშვილი ი.	Prospects to improve the tourist market operation in Georgia	ამსტერდამის გამოყენებით მეცნიერებათა უნივერსიტეტის, შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტისა და კავკასიის უნივერსიტეტის ერთობლივი საერთაშორისო კონფერენციის – Georgian Tourism Summit, ქ. თბილისი
19.	მეტრეველი მ., გოგორიშვილი ი.	საქართველოს ტურისტული ბაზრის განვითარების დონე და მდგრადი ზრდის მიმართულებები	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, ბიზნეს-ინჟინერინგის ფაკულტეტის საინჟინრო-ეკონომიკის დეპარტამენტის ეკონომიკური განვითარების და მისი სამართლებრივი უზრუნველყოფის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი, მეორე საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენციის – IEC 2014, „ეროვნული ეკონომიკის განვითარების მოდელები: გუშინ, დღეს და

			ხვალ“, ქ. თბილისი
20.	ახვლედიანი ნ., მეტრეველი მ.	საქართველოს ეკონომიკურ სტატისტიკური ანალიზი და პრიორიტეტები თანამედროვე ეტაპზე	ივ. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახ. ნივერსი-ტეტის საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის „გლობა- ლიზაცია და სტატისტიკა“, ქ. თბილისი
21.	ხასია ი., მეტრეველი მ.	მსოფლიო ტურისტული მეცნიერების გენეზისი	ქუთაისი უნივერსიტეტის საერთაშორისო სამეცნიერო- პრაქტიკული კონფერენცია: “ეკონომიკა, ტურიზმი და საინფორმაციო ტექნოლოგიები ქვეყნების განვითარებაში: გამოწვევები და პერსპექტივები“
22.	მეტრეველი მ.	ტურიზმში საკუთარი წიგნების საავტორო სტენდი და პრეზენტაციები	კავკასიის საერთაშორისო ტურისტული გამოფენა-ბაზრობა „CTF 2014“, ქ. თბილისი
23.	მეტრეველი მ.	ტურიზმში საკუთარი წიგნების საავტორო სტენდი და პრეზენტაციები	ბათუმის საერთაშორისო ტურისტული გამოფენა „ექსპობათუმი 2014“, ქ. ბათუმი

ანოტაციები

1. კომპლექსურად განხილულია უკანასკნელ წლებში სასურსათო უსაფრთხოების პრობლემები. ნაჩვენებია, რომ სასურსათო უსაფრთხოება დიდ რისკებთან არის დაკავშირებული. სურსათზე მოთხოვნილების 75-80% იმპორტული პროდუქტებით ხდება. შემოთავაზებულია რეკომენდაციები იმპორტშემცველი პროდუქციის წარმოების გადიდებისა და საექსპორტო პროდუქციის ზრდის სტიმულირებისათვის.
2. მოხსენებაში გაანალიზებულია ინტეგრაციულ პროცესებში საქართველოს ეკონომიკის მონაწილეობის ეტაპები, თავისებურებები, ტენდენციები. განხილულია ევროკავშირთან სავაჭრო-ეკონომიკური ურთიერთობების თანამედროვე პრობლემები და შემოთავაზებულია რეკომენდაციები ეროვნული ეკონომიკის ტრანსფორმაციის შემდგომი გაღრმავების შესახებ. ევროკავშირთან ეკონომიკური ურთიერთობების სრულყოფასთან ერთად არგუმენტირებულადაა წარმოდგენილი წინადადებები გეოეკონომიკურ უპირატესობათა უფრო ეფექტიანად გამოყენებისათვის. საქართველოს აქვს ისტორიული შანსი გამოიყენოს ევროპა-აზიის ქვეყნების ეკონომიკური ინტერესების დაბალანსებაში მისი ახალი ფუნქცია.
3. ნიადაგების კლასიფიკაციის აქტუალური პრობლემების განხილვა საველე პირობებში.
4. მოხსენებაში განხილული იყო საქართველოს 20-მდე ტიპის ნიადაგის რეალური მდგომარეობა. ძირითადი ყურადღება გამახვილებული იყო სახნავი მიწებისა და სათიბ-საძოვრების წარმადობის ასამაღლებელ ღონისძიებებზე.
5. მოხსენებაში განხილული იყო საქართველოს ნიადაგების გეო-ეკოლოგიური

- თავისებურებანი.
6. ნაშრომში მოცემულია საქართველოს ნიადაგურ-კლიმატური ზონების დახასიათება, მიწის რესურსების საერთო მდგომარეობის ანალიზი. განხილულია სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების ხარისხობრივი მდგომარეობა, მათი დაცვის, ნაყოფიერების გაზრდისა და რაციონალური გამოყენების პრობლემები.
 7. დადგინდა, რომ იმ შემთხვევაში, როდესაც მურა ნახშირის ფენების შემცველი ქანები წარმოდგენილია ბენტონიტური თიხებით, ნახშირი განიცდის მნიშვნელოვან ცვლილებებს, ვინაიდან ბენტონიტური თიხა, როგორც ძლიერი ადსორბენტი, ბუნებრივ ტენიანობის პირობებში ნახშირიდან შთანთქავს ორგანული ნივთიერებების ნაწილს (ჰუმუსურ მჟავებს, ფისებს და სხვა შემადგენელ ნივთიერებას) და ამით ნახშირს “ადარიბებს”; იზრდება მისი ნაცრიანობა და შესაბამისად, კლებულობს თბოუნარიანობა. ამ შემთხვევაში მიზანშეწონილია ნახშირი და მომიჯნავე “შავი ბენტონიტური თიხები” დამუშავდეს სელექციურად, რადგან ორგანული ნივთიერებით გაჯენილი მომიჯნავე ქანები წარმოადგენს შესანიშნავ ორგანულ-მინერალურ სასუქს. ამასთან, ნახშირის დაბრიკეტების შემთხვევაში მათი გამოყენება შესაძლებელია, როგორც შემკვრელი მასალა, ხოლო მეტალურგიაში, როგორც ფხვიერი მადნების დაგუნდავების მასალა.
 8. ცნობილია, რომ იურული პერიოდის ბოლოს, ცარცული პერიოდის განმავლობაში, ასევე დანიურ საუკუნეში ზღვიური და ოკეანური წყლების კარბონატულობა 35-ჯერ აღემატებოდა თანამედროვე აკვატორიების კარბონატულობას, რაც აიხსნება ვულკანური აქტივობით. ამან გამოიწვია ნახშირორქანის შემცველობის ზრდა როგორც დედამიწის ატმოსფეროში, ასევე ზღვის წყლებში. შესაბამისად, მომატებული კარბონატულობა ხელს უწყობდა მოლუსკების ნიჟარების ზრდაში. ამით აიხსნება ის ფაქტი, რომ ამ პერიოდის ზღვიური ფაუნის ნიჟარები გამოირჩევა სისქით და სიმავრით. ამავე დროს, ზღვიური ფაუნის გვიანდელ სახეობებს აქვთ შედარებით თხელკედლიანი და მყიფე ნიჟარები.
 9. მოხსენებაში მოკლედ განხილულია გეოლ.-მინ. მეცნ. დოქტ. ნასლანია შვილის სამეცნიერო მოღვაწეობა 1968-2013 წწ. განმავლობაში ორგანული ნივთიერებისა და დანალექი ქანების კატაგენეზის კვლევებს სფეროში და აგრეთვე პალეოანტროპოლოგიის პალეოეკოლოგიისა და პალეოკლიმატოლოგიის დარგში.
 10. მოხსენებაში მოკლედ მოცემულია დანალექი ქანების პოსტდიაგენეტიური მეტამორფიზამდე გარდაქმნის ხარისხის შეფასების საკითხები.
 11. მოხსენებაში მოცემულია აღმოსავლეთ საქართველოს დანალექი და ტუფოგენური კოლექტორების კლასიკური ვიტრინიტომეტრიის მეთოდებითა და მიკროსკოპის ქვეშ დეტალური პეტროლოგიური კვლევებით შესწავლის შედეგები.
 12. მოხსენებაში მიმოხილულია საქართველოს ენერგეტიკული სექტორის თანამედროვე მდგომარეობა, არსებული პრობლემები და განსაზღვრულია გეოთერმული წყლების, როგორც ალტერნატიული რესურსის როლი საქართველოს სათბობ-ენერგეტიკულ კომპლექსში.
 13. გამახვილებული იყო ყურადღება იმაზე, რომ ისე, როგორც ცუდი მასალისგან ვერ აშენდება კარგი ნაგებობა, გაუმართავი ტერმინებით ვერ შეიქმნება კარგი მეცნიერული (და არა მარტო მეცნიერული) ნაწარმოები. ამის საილუსტრაციოდ რეკომენდებულ იქნა ტერმინები: “აქციონერული საზოგადოება”, “დამატებული ღირებულება”, “ეკონომიკური პოლიტიკა”, “შრომის მწარმოებლურობა” და ა.შ., ნაცვლად ტერმინებისა “სააქციო

- საზოგადოება”, “დამატებითი ღირებულება”, “ეკონომიური პოლიტიკა”, “შრომის ნაყოფიერება” და ა.შ.
14. დასაბუთებული იყო კვების რაციონის, ანუ სასურსათო პროდუქტების თითოეული ჩვენთაგანის მიერ განსაზღვრული ფიზიოლოგიური ნორმების შესაბამისად მოხმარების გავლენა მოკვდაობის მაჩვენებელზე და ამ მხრივ საქართველოში არსებული არასასურველი მდგომარეობა.
 15. შესაბამისი ფაქტობრივი მასალის გაანალიზების საფუძველზე, მოხსენებაში ნაჩვენებია იყო არარაციონალური კვების ადგილი და როლი მოსახლეობის მოკვდაობის, განსაკუთრებით ჩვილ ბავშვთა მოკვდაობის მაჩვენებლის ფორმირებაში. ასევე გამახვილებული იყო ყურადღება იმაზე, თუ რა ნეგატიური შედეგები მოსდევს გენომოდიფიცირებული პროდუქციის მასობრივ მოხმარებას.
 16. ნაშრომში ეხება საკრუიზო საქმის სამართლებრივი რეგულირების საკითხებს. მასში განხილულია სპეციალური რეგიონული და საერთაშორისო შეთანხმებები და კონვენციები. ასევე საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი საზღვაო დარგის ტექნიკურ რეგულირების ინსტიტუციონალური საკითხები.
 17. ნაშრომში განხილულია ტურიზმის ეკონომიკური ასპექტები. დარგის განვითარების ზეგავლენა როგორც ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორებზე, ისე მთლიანად ქვეყნის ეკონომიკურ განვითარებაზე. ჩამოყალიბებულია საქართველოს ტურიზმის განვითარების სტრატეგიული მიზნები და გრძელვადიანი პერსპექტივები, ასევე დარგის განვითარების პრიორიტეტული მიმართულებები.
 18. ნაშრომი ეხება ტურიზმის ეკონომიკურ პოლიტიკას. მასში განხილულია არსებული პოტენციალის გამოყენების ეფექტიანობის ზრდისა და დარგის ინტენსიური განვითარების საკითხები ბუნების დაცვის პოლიტიკის მიზნების გათვალისწინებით. აღნიშნულია ტურიზმის, როგორც ეკონომიკის მნიშვნელოვანი დარგის, სტატისტიკის არსებული პრობლემები, რაც ხელს უშლის დარგის მიკროეკონომიკური და მაკროეკონომიკური პოლიტიკის შემუშავებას. ნაშრომში დახასიათებულია საქართველოს ტურისტული ბაზარი, მისი განვითარების დონე და მდგრადი ზრდის მიმართულებები. რისთვისაც გამოყენებულია კვლევის თანამედროვე მეთოდები: სისტემური მიდგომა დარგის გაფართოების შედეგების შეფასებისადმი, იდუქციისა, დედუქციისა და სტატისტიკის მეთოდები. კვლევის პროცესში გამოყენებულია საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტისა და ცალკეული ტურ.კომპანიების მიერ მიწოდებული მასალები.
 19. ნაშრომში არსებული შესაძლებლობების გამოყენების საფუძველზე დახასიათებულია საქართველოს ტურისტული ბაზარი, მისი განვითარების დონე და მდგრადი ზრდის მიმართულებები. კვლევის მეთოდებად გამოყენებულია: სისტემური მიდგომა დარგის გაფართოების შედეგების შეფასებისადმი, იდუქციისა, დედუქციისა და სტატისტიკის მეთოდები. სტატისტიკური მონაცემების გაანალიზების საფუძველზე დადგენილია საქართველოს ტურისტული ბაზრის განვითარების ტენდენციები.
 20. ნაშრომში მოცემულია საქართველოს ეკონომიკურ სტატისტიკური ანალიზი, რის საფუძველზეც ჩამოყალიბებულია დარგის განვითარების პრიორიტეტები თანამედროვე ეტაპზე.
 21. ნაშრომი ეძღვნება მსოფლიო ტურისტული მეცნიერების ჩამოყალიბებისა და განვითარების ისტორიულ მიმოხილვას.

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მომხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1.	მეტრეველი მ., ფაილოძე ნ.	ФУНДАМЕНТАЛЬНЫЕ И ПРИКЛАДНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ, РАЗРАБОТКА И ПРИМЕНЕНИЕ ВЫСОКИХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ И ЭКОНОМИКЕ	Институт оптики атмосферы сибирского отделения Российской академии наук, Российского государственного гидрометеорологического университета, института прикладных исследований, технологий и экономики, Материалы, XVI международная научно-практическая конференция
<p>მომხსენებათა ანოტაციები</p> <p>ФУНДАМЕНТАЛЬНЫЕ И ПРИКЛАДНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ, РАЗРАБОТКА И ПРИМЕНЕНИЕ ВЫСОКИХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ И ЭКОНОМИКЕ</p>			

სტრატეგია (დარგის განვითარების კონცეფცია)

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	სტრატეგიის სათაური	სტრატეგიის წარდგენის დრო და ადგილი
1.	ჭითანავა ნ.	საქართველოს სოფლის მეურნეობის განვითარების პრობლემები და მათი გადაწყვეტის ძირითადი მიმართულებები	სტრატეგია (110 გვ.) წარადგინა გნსახილველად საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნულმა აკადემიამ და სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიამ საქართველოს პარლამენტში და საქართველოს პრემიერ მინისტრთან.
<p>ანოტაცია: დოკუმენტში წარმოდგენილია 1991-2013 წლებში საქართველოს სოფლის მეურნეობის განვითარების კომპლექსური ანალიზი. ახსნილია ის მიზეზები, რომლებმაც განაპირობეს აგრარულ სფეროში ჩამორჩენა, რიგი დარგების დეგრადაცია. მოცემულია სოფლის მეურნეობისა და მასთან დაკავშირებული დარგების განვითარების სტრატეგიული მიმართულებანი. დასაბუთებულია 2020 წლამდე პერიოდისათვის სოფლის მეურნეობისათვის მდგრადი განვითარების სახელმწიფო პროგრამის შემუშავება-განხორციელების აუცილებლობა – გადიდებისა და საექსპორტო პროდუქციის ზრდის სტიმულირებისათვის.</p>			